

پوشش، قانونی برای همه دانشگاه‌ها

معاونان فرهنگی - دانشجویی دانشگاه‌های کشور در پی ارائه الگویی به عنوان لباس فرم دانشجویان هستند. در حالی که پیش‌بینی می‌شود، این لباس با استقبال دانشجویان روبه‌رو نشود چون آنان لباس فرم را باعث محدودیت خود می‌دانند...

معاونان فرهنگی - دانشجویی دانشگاه‌های کشور در پی ارائه الگویی به عنوان لباس فرم دانشجویان هستند. در حالی که پیش‌بینی می‌شود، این لباس با استقبال دانشجویان روبه‌رو نشود چون آنان لباس فرم را باعث محدودیت خود می‌دانند.

ایده تهیه الگویی به عنوان لباس فرم دانشجویی از آبان 87 مطرح شد؛ زمانی که فرهاد رهبر، رئیس دانشگاه تهران با انتقاد از این که اگر دانشجویی با لباس میهمانی به دانشگاه می‌آید، او را راه ندهید در نشست پرسش و پاسخ با دانشجویان، از آمادگی دانشگاه تهران برای به‌کارگیری لباس فرم خبر داد. وی برای سر و سامان دادن به وضعیت پوشش دانشجویان، از آنان خواست تا ایده استفاده از لباس فرم را مرور کنند.

در آن زمان هرچند برخی نمایندگان مجلس مانند اسدالله عباسی، عضو کمیسیون آموزش، با این توجیه که این کار مبنای فرهنگی ندارد، هشدار دادند که نسبت به لباس فرم دانشجویان واکنش نشان می‌دهند، اما در سال جاری هم با انگیزه رعایت حجاب و عفاف در دانشگاه‌ها، بحث لباس فرم دانشجویان زنده شد.

لباس فرم، سلیقه‌ای، اجباری یا...؟
گفتگو با دانشجویان نشان می‌دهد که آنان نیز با پوشش مناسب در دانشگاه مخالف نیستند. عذرا کریمی، دانشجوی کارشناسی ارشد بیوشیمی می‌گوید: با دستورالعمل و قوانین مربوط به حجاب و پوشش مناسب در دانشگاه‌ها موافقم، اما با لباس فرم موافق نیستم. شما در هیچ جای دنیا نمی‌توانید دانشجویان را در لباس فرم ببینید، اما اگر دستورالعملی برای پوشش مناسب، مطابق با استانداردهای جامعه ارائه شود، کاملاً موافقم.

آتوسا کلاهی، دانشجوی کارشناسی جغرافیا هم با تایید لباس مناسب در دانشگاه‌ها می‌گوید: آیا این لباس فرم فقط برای دخترهاست یا پسرها هم مجبورند این پوشش را رعایت کنند. به گفته او در حال حاضر تمام اتهامات به سمت دختران دانشجویان و آنها مجبورند مانند شلوار و مقنعه گشاد و تیره‌رنگ بپوشند، در حالی که پسرها با پیراهن آستین کوتاه و شلوار جین به دانشگاه می‌آیند. این دانشجوی می‌گوید: اگر قرار است قانونی اجرا شود باید همه را در بر بگیرد.

روزبه خدابخش، دانشجوی طراحی صنعتی است که طراحی لباس فرم را از دغدغه‌های خودش می‌داند و توضیح می‌دهد: الگویی لباس فرم برای اقشار مختلف باید متناسب با کارکرد، مسوولیت، سن و سال، جنسیت و... باشد. اگر نگاهی به لباس‌های فرمی که در حال حاضر در مشاغل مختلف استفاده می‌شود، داشته باشید، می‌بینید این معیارها در طراحی لباس فرم دیده نشده‌اند. مثلاً لباس فرم خانم‌ها تقریباً در تمام مشاغل یکسان است و به نوعی دست و پاگیر طراحی می‌شود. رنگ لباس و سن افراد هم در طراحی لباس فرم مهم است. دانش‌آموزان معمولاً مجبورند لباسی بپوشند که با سبکشان سازگار نیست و رنگ تیره لباس فرم دانش‌آموزان آنها را کسل و افسرده می‌کند.

لباس فرم نه، پوشش قانونمند بله
شاید به دلیل همین انتقادهاست که طراحی لباس فرم و یک شکل برای دانشجویان به تاخیر می‌افتد، اما هر زمان که انتقادی از وضع حجاب و عفاف در دانشگاه‌ها مطرح می‌شود بحث لباس فرم هم داغ می‌شود، این در حالی است که تجربه سایر کشورها نشان می‌دهد، دانشگاه‌های معتبر کشورهای پیشرفته لباس فرم را برای دانشجویان طراحی نکرده‌اند، اما دستورالعمل‌های موجهی دارند که دانشجویان را به رعایت قوانین و دستورالعمل‌ها وامی‌دارد. بتازگی نیره قویی در نهاد نمایندگی رهبر معظم انقلاب در دانشگاه‌ها، کتابی با عنوان ضوابط پوشش در دانشگاه‌های جهان چاپ کرده است که نشان می‌دهد در دانشگاه‌های دنیا هم دانشجویان با توجه به نقش خود در محیط علمی دانشگاه موظف به رعایت اصول خاصی از آرایش و پوشش است و آنچنان که در محیط بیرون از دانشگاه آزاد است هرچه می‌خواهد بپوشد، در دانشگاه مجاز نیست.

دانشگاه آکسفورد، پوشیدن لباس بدن‌نما ممنوع!
در دانشگاه آکسفورد انگلستان، دانشجویان ترغیب می‌شوند که در مراسم عمومی دانشگاه لباس رسمی بپوشند، مردان باید ظاهر تمیز داشته باشند، لباس باز و بدن‌نما، شلوارک بالای زانو نپوشند، رنگ موی دانشجویان باید طبیعی و بدون مدلهای افراطی باشد، خط‌ریش‌ها نباید بلند باشد، گوشواره برای مردان قابل پذیرش نیست، زنان نیز حق پوشیدن بلوزهای بدون آستین، تنگ یا پیراهن‌های بالای زانو را ندارند. خالکوبی و پوشیدن صندل و دمپایی در محیط دانشگاه مجاز نیست.

دانشگاه میسوری، زیورآلات خاص ممنوع!
دانشگاه ایالتی جنوب غربی میسوری، دانشجویان خود را موظف می‌کند که از پوشیدن شلوارک‌های کوتاه، پیراهن‌های رکابی،

لباس‌های جین پاره و چاک‌دار، تردد با دمپایی و استفاده از زیور آلاتی که نیازمند سوراخ کردن اعضای بدن باشد، خودداری کنند. دانشجویان هرگونه خالکوبی روی بدنشان را بپوشانند. در این دانشگاه، مدیر قسمت &#171#موفقیت دانشجویی« این اختیار را دارد که شیوه‌های آرایش مو، صورت و پوشش غیرعادی را رد و غیرقابل قبول اعلام کند.

دانشگاه فلوریدا، کفش پاشنه بلند ممنوع!

در دانشگاه ایالتی فلوریدا در ایالات متحده آمریکا، ضوابط پوشش از ساعت 7/30 صبح تا 15/30 در محوطه دانشگاه اجرا می‌شود. در این دانشگاه براساس دستورالعمل داخلی، تمام شلوارها و دامن‌هایی که پوشیده می‌شوند نباید بیش از حد کوتاه باشند. شلوارها، شلوارک‌ها و دامن‌هایی که حلقه کمربند دارند باید همراه با کمربند استفاده شوند، جین آبی رنگ باید یکدست و بدون سوراخ و شکافتگی باشد. پیراهن‌های زنانه باید آستین‌دار باشند. پوشیدن کفش‌های پاشنه بلند (بلندتر از 2 اینچ) و پاشنه‌های میخی مجاز نیست.

براساس دستورالعمل داخلی این دانشگاه، در روزهای معنوی و مذهبی دانشجویان موظفند از پوشیدن هر نوع پوششی که در بردارنده عبارات زشت و توهین‌آمیز به مقدسات باشد، خودداری کنند. هر نوع پیراهن کلاه‌دار، کت و ژاکت بادگیر، پوشش سر، لباس و پوشش با پارگی، پیراهن زنانه پشت باز، پیراهن یا بلوز یقه باز و پوشش بدن‌نما یا شلوارهای افتاده و آویزان خودداری کنند.

دانشگاه تگزاس، موهای بلند و پریشان ممنوع!

دانشگاه تگزاس آمریکا هم معیارهای پوششی و رفتاری خاصی دارد که شامل وضعیت ظاهری و رعایت ادب و احترام است. در بخش‌هایی از مقررات پوشش در این دانشگاه آمده است: موهای دانشجویان باید مرتب و به رنگ طبیعی باشد، موهای بلند را پشت سر جمع کنید، ریش کوتاه و مرتب شود، بلندی ناخن‌ها بیش از نیم اینچ مجاز نیست، ناخن‌ها نباید لبه‌های تیز داشته باشد. در صورت استفاده از لاک ناخن، دانشجویان باید از استعمال لاک‌های سیاه، سبز، زرد و زرشکی خودداری کنند، استفاده از زیورآلات و ناخن مصنوعی هم در محیط دانشگاه ممنوع است.

ریاست دانشگاه، زیورآلاتی که در محیط دانشگاه برای دانشجویان مجاز اعلام کرده شامل حلقه ازدواج، گردنبند شامل یک زنجیر ساده و یک ساعت مچی است و استفاده بیش از یک جفت گوشواره مجاز نیست. به دستور مسوولان دانشگاه، استفاده از عینک‌های آفتابی در فضای مسقف به شرطی مجاز است که پزشک آن را تجویز کرده باشد. خالکوبی‌های بدن باید پوشانده شوند و پوشیدن جوراب به جز جوراب‌های تزئینی و توری چه برای زنان و چه مردان الزامی است.

شیوه‌نامه برخورد با متخلفان

در بیشتر این دانشگاه‌ها با تخلفات ضوابط پوشش در 3 مرحله برخورد می‌شود. مرحله اول شامل تذکر به دانشجویست. در این مرحله طی نامه‌ای مورد تخلف به دانشجو اخطار داده می‌شود. در مرتبه دوم مکالمه یا مشاوره تلفنی بین استاد و دانشجو یا ولی و پشتیبان دانشجو صورت می‌گیرد و بالاخره در صورتی که مشکل حل نشد، جلسه‌ای با حضور مدیر و ولی یا پشتیبان دانشجو برگزار می‌شود که در این جلسه دانشجو ناچار است برای ادامه تحصیل در دانشگاه تعهد کتبی با امضای ولی یا پشتیبان بدهد. در این صورت دانشجو نزول درجه و کاهش امتیاز شهروندی خواهد داشت. همان‌طور که مشاهده می‌شود در تمام دانشگاه‌های دنیا، ضوابطی برای پوشش دانشجویان وجود دارد که این نوع پوشش در دانشگاه‌ها و کشورهای مختلف متفاوت است. این ضوابط و مقررات را مسوولان دانشگاه با توجه به شرایط اجتماعی و عرف جامعه‌ای که دانشگاه در آن وجود دارد، تعیین می‌کنند. به نظر می‌رسد دانشگاه‌های ایران نیز متناسب با ارزش‌ها و هنجارهای عرفی نیازمند تدوین ضوابط و دستورالعمل‌هایی هستند که نه محدودکننده باشد نه خارج از عرف و قواعد اجتماعی. توجه به رنگ، فرم و خواست و نیاز جوانان می‌تواند میزان پذیرش مفاد دستورالعمل را از سوی دانشجویان تسهیل بخشد. در این صورت نیازی نیست با ابزار لباس فرم بر محدودیت‌ها و نگرش منفی دانشجویان نسبت به دستورالعمل‌های موجود دامن بزنیم.

کتایون مصری - جام جم آنلاین